

Szelley–Dovzsenko Lellé

A költészet vizualitása mint létkérdés

DLA értekezés tézisei

Témavezető:

Dr. habil. DLA Kicsiny Balázs

Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktori Iskola

Tézisek

Dolgozatomban a létkérdéseket vizsgáló alkotói magatartást vizsgáltam. Ehhez két művész, Mark Rothko és Dmitrij Prigov munkáit elemeztem a lét, mint közvetlen (alkotói, befogadói) jelenlét vonatkozásában. Rothko-ót absztrakt, monokróm festőnek tartják – ezzel szemben a dolgozatomban Rothko-ról, mint a konkrét létezésben/létezésre absztrakt módon hatni kívánó metafizikus művésztől írtam. Véleményem szerint nála az absztrakció nem más, mint konkrét és totális hallgatás a lét intenzitásában, amellyel a kozmikus értelemben vett semmit jeleníti meg. A szféra, amelyre hatni kíván nem intellektuálisan közelíthető meg, vagyis lényegileg távol esik az absztrakt fogalmától, maga a konkrétum, a metafizikai semmi totalitását megjelenítő léttörténet. Dmitrij Prigov véleményem szerint a metafizikai semmi hasonló konkretizálásával alkot, csak hogy nem a megvonás, az egyszerűsítés és a hallgatás attitűdjével, hanem a beszéd képen való megjelenítésének eltúlzásával – a semmit az apró momentumok aprólékos megjelenítésével és az apró momentumok érthetlenségig fokozott ismétlésével beszéli ki.

A bevezetésben említett Charles Ives *Megválaszolatlan kérdés* című darabjára hivatkozva, azt mintegy példának tekintve, végig megválaszolatlan kérdésekből áll a dolgozatom is. Az örök kérdés természetesen magára az életre vonatkozik, nem intellektuális módon, vagyis nem az élet értelmére, hanem az életre, mint a jelenlét mibenlétére. A kutatás, mint a gondolat felszabadítása kíséri végig a dolgozatot. A kérdések nem véletlenül maradnak válasz nélkül. Minden válaszadási kísérlet meghamisítása lenne az eredendő, a lét és az élet teljességére irányuló kérdésnek. A kérdés ugyanis ebben az esetben nem elvont

definícióra, mint válaszra irányul, hanem mindig a konkrét jelenlét lecsupaszítására, az eleven totalításra.

Ennek függvényében a tézisek a következők:

Első tézis

A művészet lényege a feltett kérdés.

Második tézis

A művészet lényegét jelentő kérdés egyben a megválaszolatlan kérdés is.

Harmadik tézis

A fogalom, a kérdés megfogalmazása csak megközelítheti a Semmit és/vagy a létezés totalitását.